

GOING BEYOND

Tackling HIV, together

De strijd tegen hiv is van het grootste belang en ondanks de maatschappelijke en wetenschappelijke vooruitgang mag de aandacht hiervoor niet verloren gaan. Om deze inspanning te bevorderen, organiseerde Gilead Sciences, in samenwerking met de Amerikaanse ambassade in België, op donderdag 27 april 2023 in De Warande een evenement voor verschillende stakeholders, “Going Beyond - Tackling HIV, together”.

Het evenement bracht verschillende belangrijke belanghebbenden samen, waaronder beleidsmakers, overheidsinstellingen, studiecentra, gezondheidsfondsen, gemeenschapsorganisaties, academici en prominente opinieleiders. Door samenwerking en discussie kan België doeltreffend inspelen op de behoeften van mensen met hiv en risicogroepen, ongelijkheden bestrijden en de algemene levenskwaliteit voor iedereen verbeteren. Alle stakeholders verwezen naar het onlangs gepubliceerde hiv-plan 2020-2026¹, dat voor alle partners als basis zal dienen om de doelstellingen van UNAIDS voor 2030 te bereiken².

De heer Tim Richardson, Deputy Chief of Mission bij de ambassade van de Verenigde Staten in België, gaf aan dat de lessen die getrokken zijn uit de succesvolle samenwerking tussen de Verenigde Staten en België bij de bestrijding van de COVID-19-pandemie, de noodzaak benadrukken van een vergelijkbare en gezamenlijke samenwerking om de hiv-epidemie aan te pakken.

Inzicht in het Belgische hiv-landschap: Vooruitgang, uitdagingen en preventiestrategieën

Fractieleader van Open Vld, Dr. Maggie De Block, Prof. Dr. Nathan Clumeck en Prof. Dr. Charlotte Martin gaven een overzicht van de Belgische acties in de strijd tegen hiv. De sprekers spraken zich uit over het lovenswaardige Belgische systeem van hiv-referentiecentra (HRC's) en multidisciplinaire zorg, die een cruciale rol hebben gespeeld in de succesvolle strijd van het land tegen hiv.

Sinds de ontwikkeling van innovatieve behandelingsmogelijkheden, zoals highly active antiretroviral therapies (HAART), is een aanzienlijke daling van de morbiditeit en mortaliteit in verband met hiv/aids aangetoond.³ Als gevolg hiervan is de levensverwachting van mensen met hiv aanzienlijk toegenomen en hebben preventieve maatregelen geleid tot een daling van het aantal nieuwe infecties per jaar.⁴ Prof. Dr. Clumeck benadrukte hiv als een model voor de vitale rol van preventie en behandeling bij de bestrijding van toekomstige pandemieën. Hij haalde het belang van behandeling als preventiestrategie aan, waaronder pre- en post-exposure prophylaxis (PrEP en PEP), voor het terugdringen van nieuwe infecties.

In dit opzicht verklaarde Prof. Dr. Martin dat de beschikbaarheid van PrEP, waarvan de doeltreffendheid 95% bedraagt, en de toepassing van "behandeling als preventie"⁵ hebben bijgedragen tot een vertraging van het aantal nieuwe infecties in de afgelopen jaren.

Ondanks de huidige innovatieve behandelingen blijft er behoefte aan voortdurende inspanningen ter bestrijding van hiv, met name om kwetsbare bevolkingsgroepen te bereiken. Beperkte middelen, zowel qua personeel als qua financiële middelen, vormen een voortdurende uitdaging.

**"We mogen niet op
onze lauweren rusten!"**

Dr. De Block - Fractieleader van Open Vld

Facts & figures 2021

781
nieuwe diagnoses

van hiv-infecties
vastgesteld,
waaruit blijkt dat
verdere inspanningen
nodig zijn.⁶

19.177
mensen met hiv

- 94% gediagnosticeerd
- 84% kreeg antiretrovirale therapie
- 81% had een onderdrukte virale lading

Twee
nieuwe infecties
PER DAG
gedocumenteerd

Aantal gecontroleerde
mensen met hiv

IS VERDUBBELD
in België sinds 2006⁷

De keten doorbreken

Prof. Dr. Piot stelde dat de beste praktijken om hiv te bestrijden, een combinatie omvatten van behandeling, preventiemethoden, onderwijs, bewustmakingscampagnes, multidisciplinaire zorg en bestrijding van stigmatisering. Aanzienlijke vorderingen op het gebied van innovatie, onderzoek en behandeling hebben van hiv een behandelbare chronische ziekte gemaakt.

Prof. Dr. Johan Neyts besprak het potentieel van academische en farmaceutische samenwerking bij de ontwikkeling van antivirale middelen. Samenwerking tussen het Rega Instituut voor Medisch Onderzoek in België en farmaceutische bedrijven heeft geleid tot innovatieve behandelingsmogelijkheden.

De vooruitgang in de behandeling van hiv is erin geslaagd de vermenigvuldiging van het virus te blokkeren, met als doel het bereiken van een 'ondetecteerbaar niveau'. Het immuunsysteem van de persoon blijft functioneel en hij kan een normaal en gezond leven blijven leiden. Belangrijk is dat een persoon met een ondetecteerbaarvirusniveau ook geen andere mensen kan besmetten. Dit leidde tot de belangrijke U=U-slogan, (undetectable = untransmittable)⁸. **Adequate behandeling is dus een belangrijk onderdeel van een succesvolle preventiestrategie. Helaas kan de onbekendheid met wetenschappelijk onderbouwde uitspraken, zoals U=U, nog steeds leiden tot vooroordelen en stigmatisering van mensen met hiv. Het doel van hiv-behandeling is om mensen met hiv te ondersteunen bij het bereiken van een gezond leven en een hoge levenskwaliteit.**

U = U

Undetectable = Untransmittable

Infectieziekten en chronische aandoeningen, zoals hiv, brengen vaak stigmatisering met zich mee en verergeren sociale ongelijkheid. Het is van cruciaal belang dat patiënten niet alleen toegang hebben tot een sociaal netwerk voor financiële ondersteuning, maar ook voor mentale en psychologische steun.^{9,10}

Het perspectief van de gemeenschap: Voorbij stigma, bewustwording, preventie en uitgebreide zorg

Tijdens de bijeenkomst vond er een gemodereerde paneldiscussie plaats met vertegenwoordigers van de hiv-gemeenschap. Tijdens deze discussie werden onderwerpen behandeld die verband houden met hiv-preventie en -zorg, waarbij de deskundigen hun inbreng gaven over de dagelijkse realiteit van leven met hiv. Het belang van een combinatie van preventiestrategieën, zoals condoomgebruik, screening, vroegtijdige opsporing en PrEP, werd benadrukt. Daarnaast werd de multidisciplinaire zorgaanpak besproken, evenals het belang van gezondheidsgerelateerde levenskwaliteit.

Gezond ouder worden

Momenteel is 47% van de besmette mensen ouder dan 50 jaar, en dit aantal zal naar verwachting toenemen tot meer dan 70% in 2030.⁷ Ouder worden impliceert de ontwikkeling van andere pathologieën, wat leidt tot een complexere behandeling van mensen met hiv, niet alleen vanwege hiv, maar ook vanwege comorbiditeiten, zoals diabetes en hart- en vaatziekten. De bewustwording binnen gezondheidsorganisaties en de gemeenschap over deze uitdagingen groeit wel. Door samen te werken en werkgroepen op te zetten, kunnen we belangrijke vooruitgang boeken in de medische beoordeling, preventie en behandeling van bijkomende gezondheidsproblemen bij mensen met hiv. Op deze manier kunnen we hun kwaliteit van leven en gezondheid verbeteren.

“De hiv-populatie vergrijst en vandaag is in België de helft van de mensen met hiv 50 jaar of ouder. Vanwege de complexiteit van de daarmee gepaard gaande toename van fysieke, maar ook psychische of mentale comorbiditeiten, is een multidisciplinaire aanpak nodig. Daarnaast is er ook een paradigmaverschuiving naar preventie nodig, niet alleen bij het grote publiek, maar ook bij mensen met hiv zelf.”

Axel Vanderperre - UTOPIA_BXL

Gecombineerde preventiestrategieën

Tijdens het panelgesprek kwam naar voren dat gecombineerde preventiestrategieën, zoals onderwijs, bewustmaking, het bereiken van kwetsbare bevolkingsgroepen en condoomgebruik, screening en vroegtijdige opsporing, van groot belang zijn om het aantal hiv-besmettingen terug te dringen.

Iedereen moet erbij betrokken worden, en vooral ook de gemeenschap, om ervoor te zorgen dat de juiste boodschappen de juiste doelgroepen bereikt.

Stigma bestrijden en steun bevorderen

Tijdens het evenement werd de voortdurende stigmatisering en discriminatie van mensen met hiv belicht. Ondanks de beschikbaarheid van effectieve hiv-behandelingen, blijft het stigma aanwezig¹¹, wat niet alleen psychologische gevolgen heeft, maar ook de toegang tot zorg kan belemmeren. Daarom benadrukte Prof. Dr. Martin het belang van betaalbare en toegankelijke zorg.

De gemeenschap benadrukte tevens de noodzaak om vooroordelen aan te pakken en diversiteit te bevorderen. Bewustmakingscampagnes, media-engagement en onderwijs werden genoemd als essentiële instrumenten om discriminatie te verminderen, met nadruk op gemeenschapsbetrokkenheid en ondersteuning van gemeenschapsorganisaties voor kwetsbare groepen.

Op waarde gebaseerde gezondheidszorg

Tijdens het evenement kwam naar voren dat alomvattende zorg bij het beheer van hiv noodzakelijk is en verder gaat dan medische behandeling. In dit verband wees Dr. Martin op het belang van aandacht voor de levenskwaliteit van mensen met hiv en het creëren van sociale ondersteuningsnetwerken.

Samenwerking tussen referentiecentra en steungroepen uit de gemeenschap werd gezien als cruciaal voor het leveren van holistische zorg. De gemeenschap onderstreepte het belang van psychosociale ondersteuning en het aanpakken van de sociale determinanten van gezondheid. Patiëntgerichte holistische zorg wordt verder ondersteund door een op waarde gebaseerd gezondheidszorgmodel. Dit model kan gezondheidswerkers op het gebied van hiv een concreet kader bieden dat zowel het virus stopt als de levenskwaliteit van mensen met hiv verbetert, waardoor de kwaliteit van de hiv-zorg op een kosteneffectieve en pragmatische manier wordt geoptimaliseerd.¹²

Visit gilead.be

